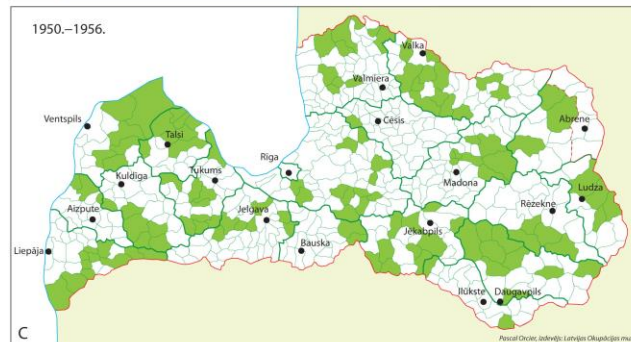
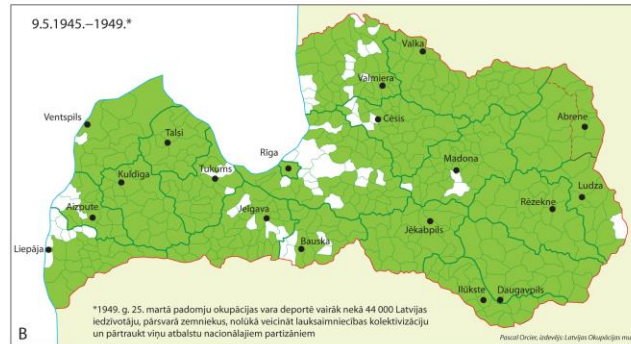
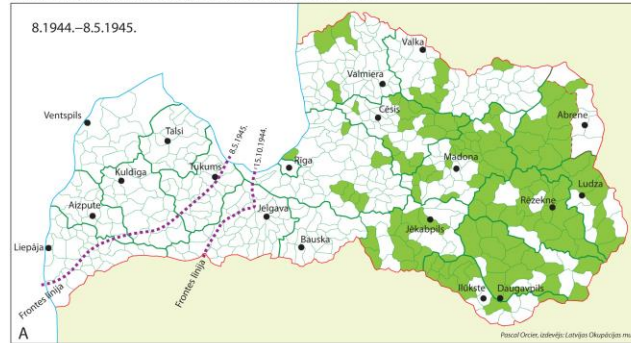


Latvijas nacionālo partizānu cīņas 1944.– 1957. gads. Lielākās nacionālo partizānu organizācijas – izveidošanās, darbība un bojāeja

Zigmārs Turčinskis, *LU Latvijas vēstures institūta pētnieks*

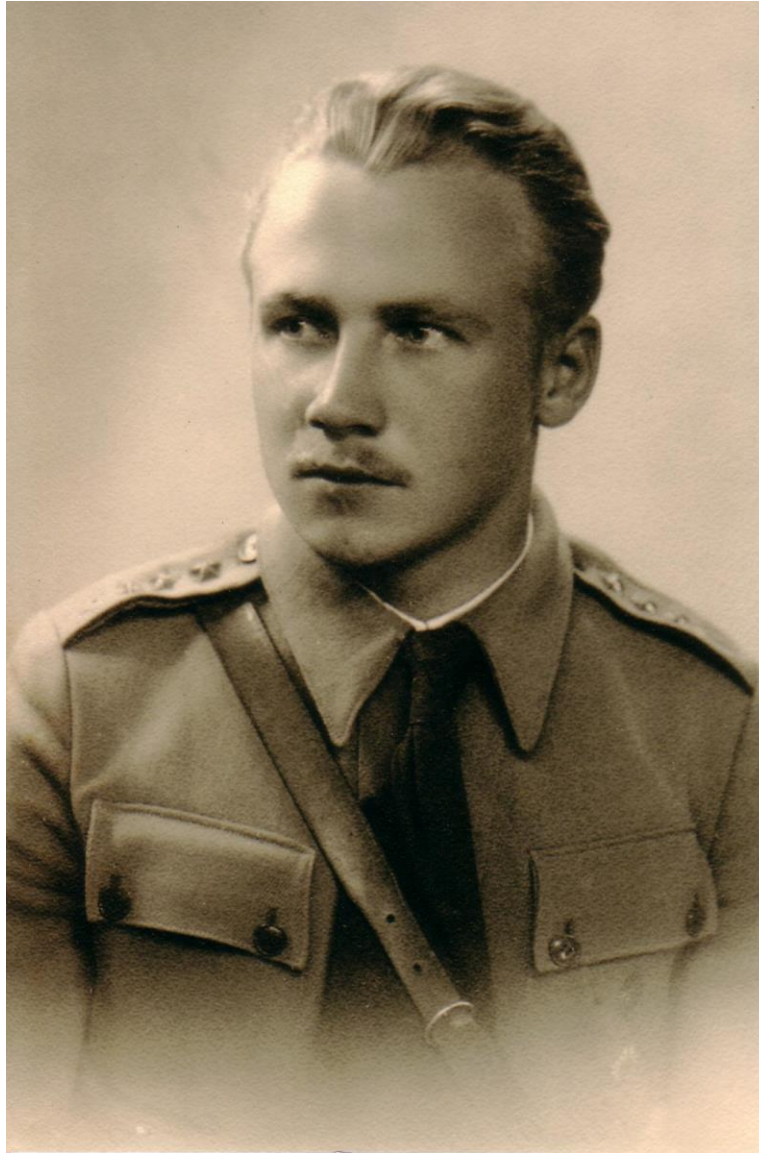
NACIONĀLO PARTIZĀNU DARBĪBAS TERITORIJAS 1944. 1957. GADS

NACIONĀLO PARTIZĀNU BRUŅOTĀ PRETOŠANĀS 1944–1956



- Pagasti, kuros darbojās nacionālie partizāni
- Apriņķu centri
- Apriņķu robežas
- Pagastu robežas

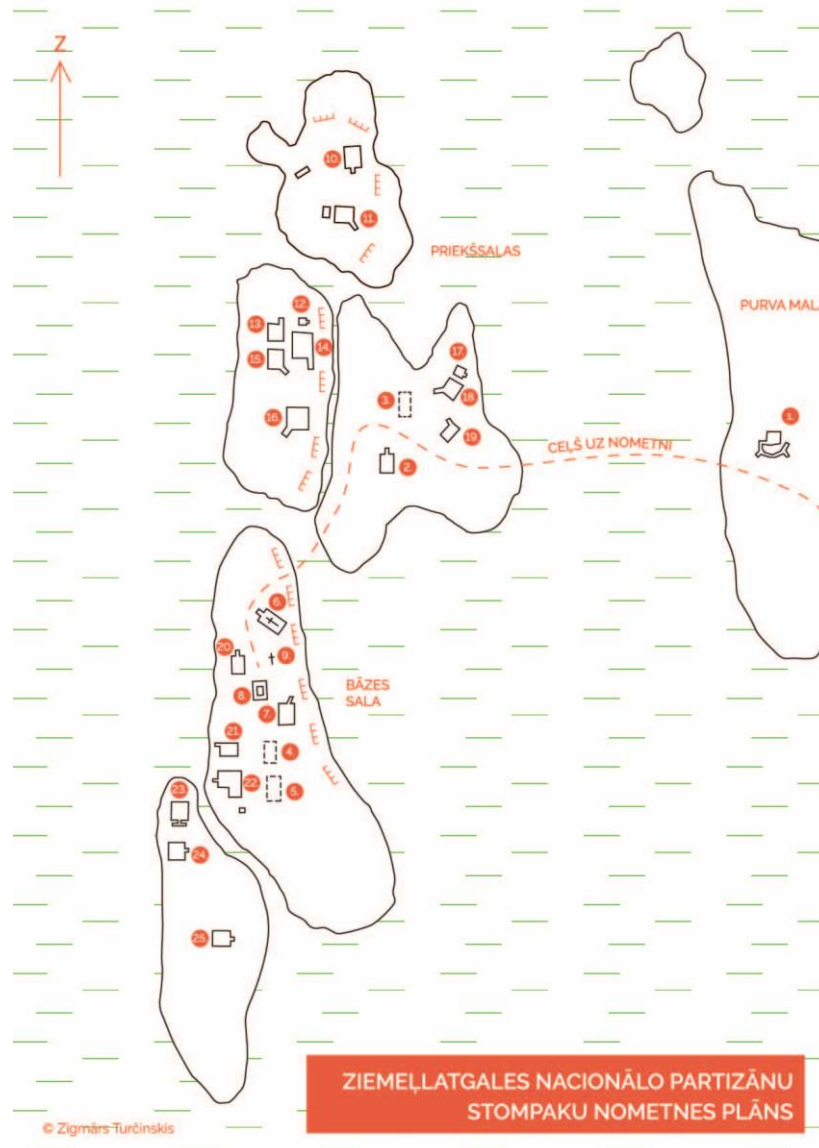
Latvijas Nacionālo Partizānu Apvienības (LNPA) izveidotājs un vadītājs
Pēteris Supe („Cinītis”) 1920–1946
Foto 1940. gadā



LNPA Ziemeļlatgales apgabala priekšnieks leitnants Bronislavs Sluckis („Indulis”, „Asaris”), un viņa sieva Leontīne savā kāzu dienā 1944. gada 30. janvārī. Sagūstīti 1953. gada 15. janvārī.



Nacionālo partizānu nometnes «Saliņu mītnes» 1945. gada janvāris – marts plāns.



1945. gada 23. martā no ievainojuma mirušais Stompaku partizānu nometnes komandants Staņislavs Ločmelis („Dūze”) un 1945. gada 26. aprīlī kaujā kritušais partizānu komandieris virsleitnants Rolands Ozols («Kapteinis Bārda»).

312

Главарь партизан
на кличке „Дузе”
фамилия Лоцмелс Станислав
с/в Антониович, 1914г.р.г.
Умер 23-го марта от
ранения при ликвидации
партизан в 2-м марта 1945г.

↑
„Дузе”

Рядовой партизан
Александрович уезд. А. Сер.
на кличке „Копилка”
фамилия Озол
умер при операции по
ликвидации партизан
26-го апреля 1945г.

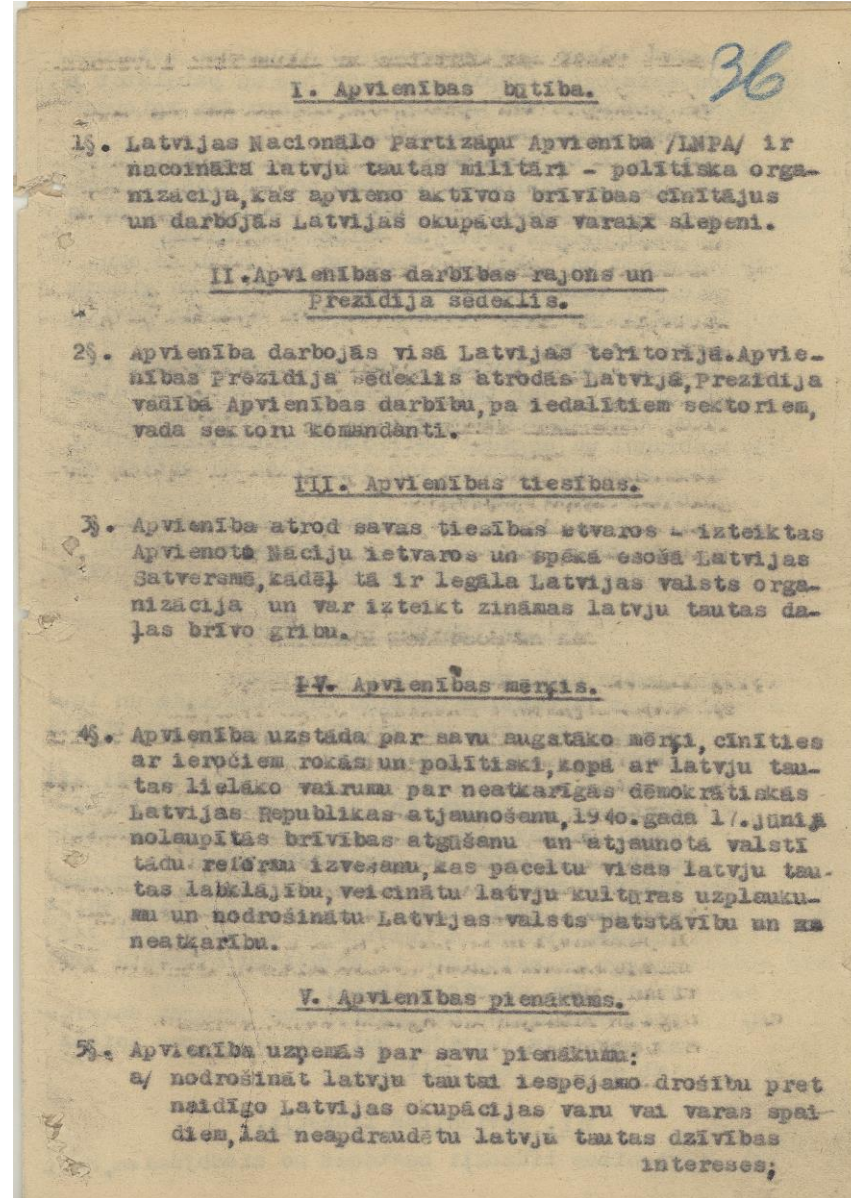
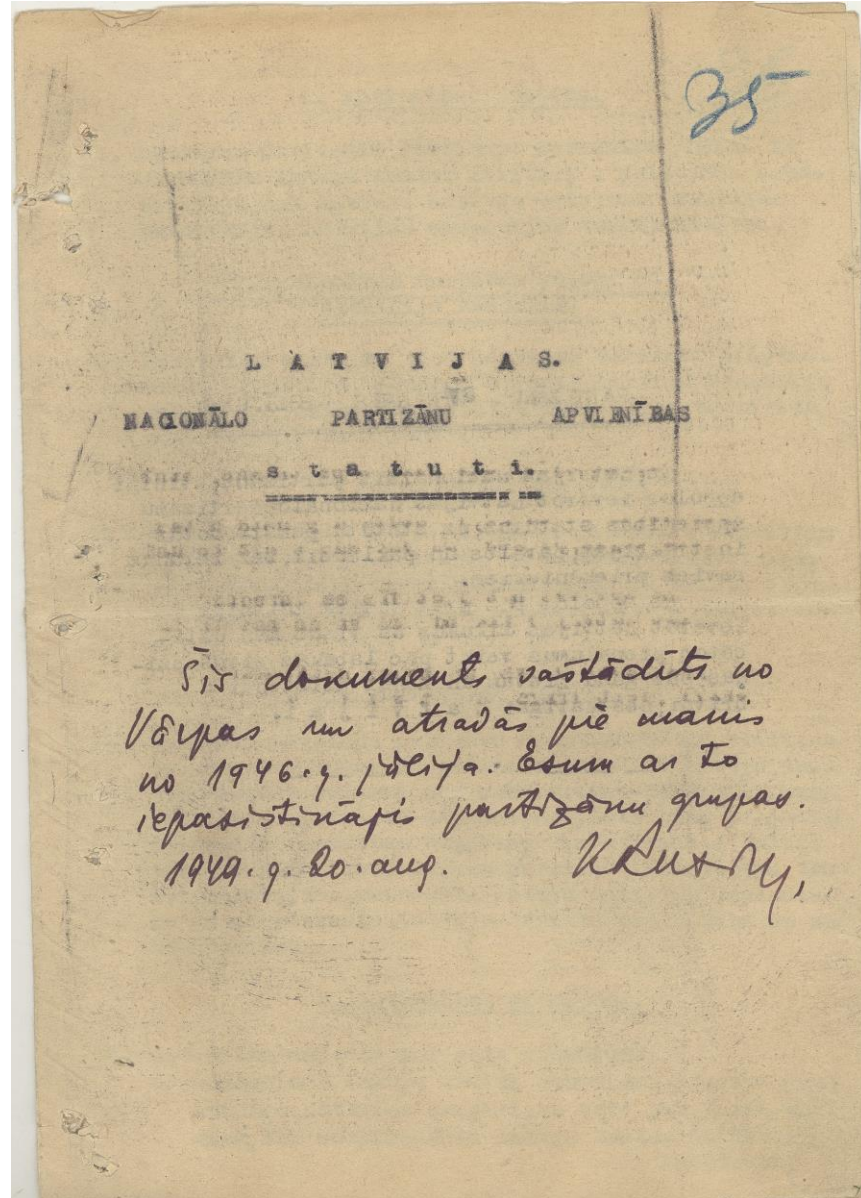
311	von	Stabs	ausfall	von	Stabs	ausfall
bis	von	Stabs	ausfall	von	Stabs	ausfall
1	2	3	4	5	6	7
1	2	3	4	5	6	7

Stationsstelle für
Kohn
Kohn

LNPA štāba Sakaru daļas priekšnieks, bet kopš 1946. gada pavasara
Ģenerālštāba priekšnieks Antons Circāns („Vārpa”, „Aire”).
Nošauts no slēpņa Cēsu apriņķa Gatartas pagastā 1947. gada 7. jūlijā



Latvijas Nacionālo Partizānu Apvienības (LNPA) statūti. Sastādīti 1945. gada jūlijā



LNPA Centrālvidzemes apgabala priekšnieks Kārlis Rusovs („Salna”).
Sagūstīts 1948. gada 1. jūlijā. Foto 1940. gadā



LNPA Centrālvidzemes apgabala nacionālajiem partizāniem 1948. gada jūlija kaujās Cēsu apriņķī atņemtie ieroči, munīcija, rakstāmmašīna un radioaparāts



„Latvijas Nacionālo Partizānu Apvienības” (LNPA) Centrālvidzemes apgabala partizāni 1950. gada pavasarī. Grupējums tika iznīcināts laikā no 1951. gada vasaras līdz 1953. gada vasarai



Latvijas Tēvzemes Sargu (partizānu) apvienības (LTS(p)A) izveidotājs un ģenerālsekretārs Jānis Zelčāns („Zeltiņš”, 1910–1947). Nošauts Rīgas Centrālcietumā



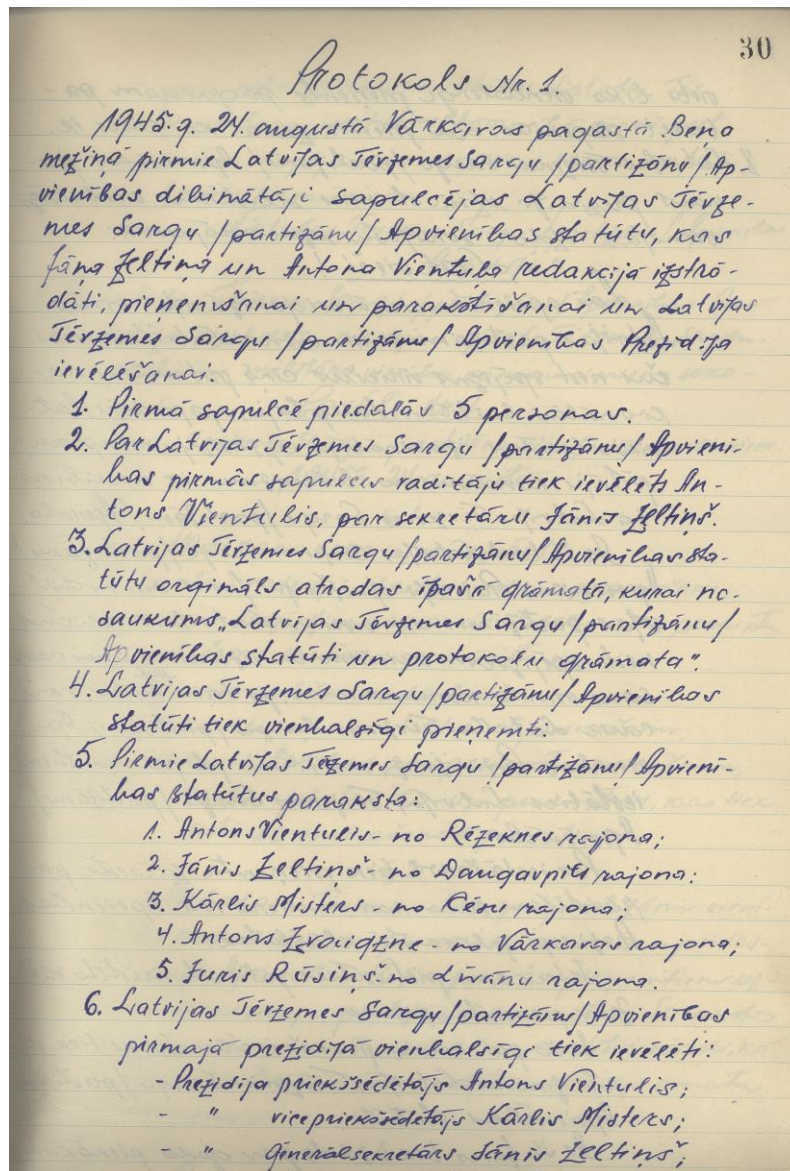
LTS(p)A 2. Zemgales divīzijas komandiera vietnieks Juris Rudzāts („Rūsiņš”, 1916–1945). Kritis Daugavpils apriņķa Līvānu pagastā 1945. gada 13. novembrī



LTS(p)A idejiskais iedvesmotājs un Prezidija priekšsēdētājs, Līvānu pagasta Vanagu katoļu draudzes prāvests Antons Juhnevičs („Antons Vientulis”, „Monakus”, 1905–1947). Nošauts Rīgas Centrālcietumā 1947. gada 4. februārī



LTS(p)A Prezidija sapulces protokols Nr. 1. Sastādīts 1945. gada 24. augustā



LTS(p)A partizānu štāba grupas svinīgais solījums. Parakstīts 1945. gada augustā

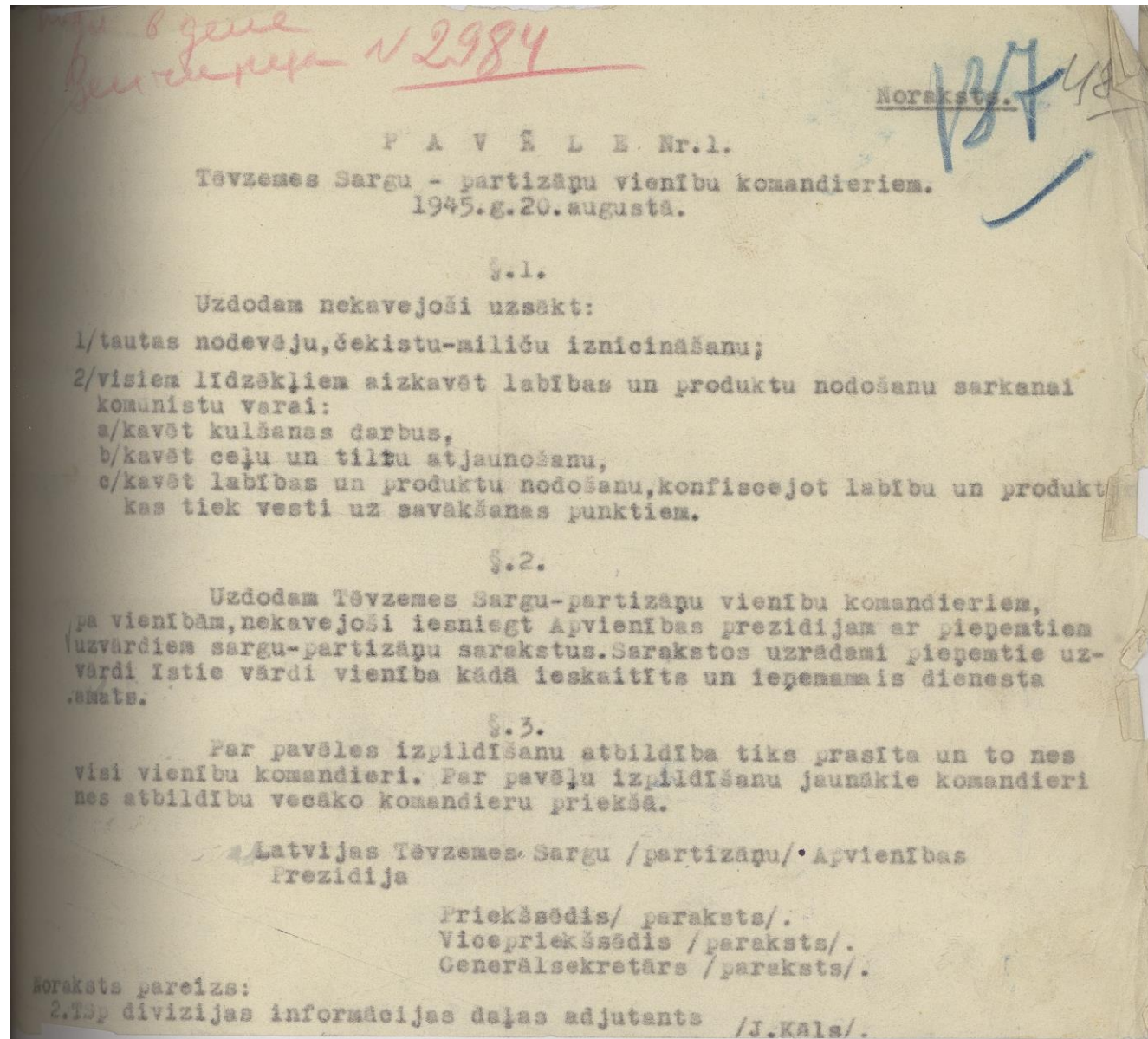
136
169

Latvijas Tēvzemes Sargu - partizānu
SVINĪGAIS SOLĪJUMS - Z V Ē R Ē S T S.

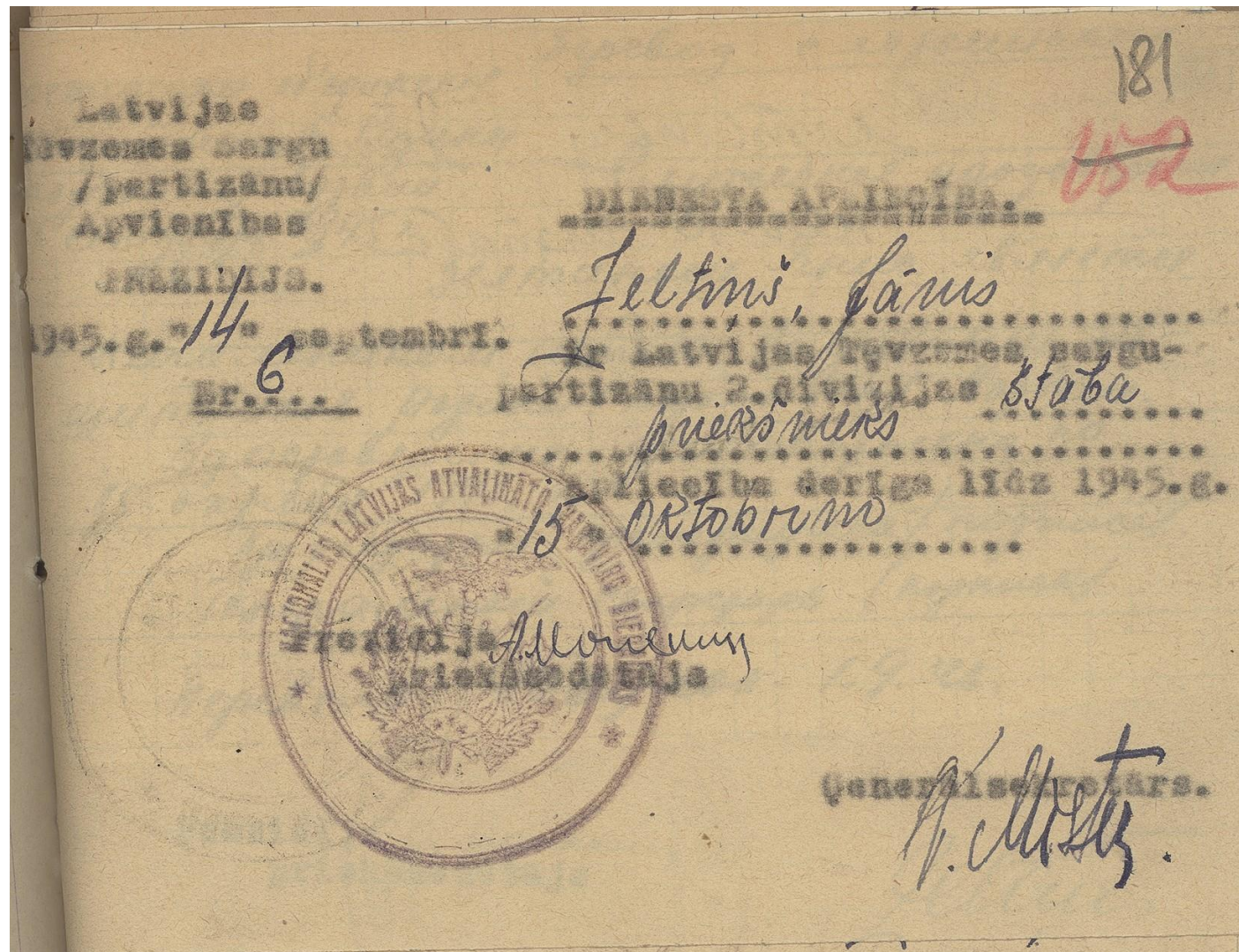
Es apakšā parakstījos zvēru būt uzticīgs Dievam un Tēvzemei-Nacionāli Neatkarīgai Latvijai un vienmēr gatavs ziedot savus spēkus un dzīvību tai. Bez ierunām un vienmēr izpildīt savu priekšnieku rīkojumus, pavēles un neizpaust mūsu organizācijas noslēpumus.

Nr. pk.	Pienemtais uzvārds un kristītais vārds.	Vienība un iepemamais amats.	Paraksts.
1.	Misters-Blums Kārlis	2.Div.komandieris un div.op.un insp.d.pr-ks	<i>K. Blums</i>
2.	Zeltiņš Jānis	Div.štāba priekšnieks	<i>J. Zeltiņš</i>
3.	Rūsiņš Juris	Div.inform.un izl.d.pr-ks	<i>J. Rūsiņš</i>
4.	Kals Jānis	Div.inspekc.d.adjutants	<i>J. Kals</i>
5.	Fiksārs Jānis	Div.admistr.d.adjutants	<i>J. Fiksārs</i>
6.	Radnieks Boleslavs	Div. op.d. inf.un izl.d. adjutants	<i>B. Radnieks</i>
7.	Mazais Jānis	Div.op.d.adj.un div.št. rotas komandieris	<i>J. Mazais</i>
8.	Miervaldis Henriks	Div.vec.feldšeris	<i>H. Miervaldis</i>
9.	Zvaizne Antons	D-pils pulka komand.	<i>A. Zvaizne</i>
10.	Kociņš Jānis	" " štāba pr-ks	<i>J. Kociņš</i>
11.	Severs Jēkabs	" " saimn.pr-ks	<i>J. Severs</i>

LTS(p)A Prezidija pavēle Nr. 1 par Apvienības partizānu vienību kaujas darbības uzsākšanu. Izdota 1945. gada 20. augustā



LTS(p)A 2. divīzijas štāba priekšnieka Jāņa Zelčāna („Jāņa Zeltiņa”) dienesta apliecība. Izdota 1945. gada 14. septembrī



LTS(p)A partizāni 1947. gada rudenī Līvānu pagasta Krievu purvā. Grupas kodolu – 7 partizānus 1948. gada 24. aprīlī nogalināja čekas aģenti–kaujinieki. Pēdējais – Aloizs Vaivods krita 1954. gada 30. jūnijā



Latviešu leģiona virsleitnants Miervaldis Ziedainis. Pēc kapitulācijas legalizējās ar viltotiem dokumentiem uz Miķeļa Pēterona vārda. Ziemeļkurzemes partizānu organizācijas vadītājs. Arestēts 1945. gada 5. oktobrī.



Latviešu leģiona virsleitnants Ēvalds Pakulis. Pēc Otrā pasaules kara Latvijas Nacionālo partizānu organizācijas „Kurzeme” vadītājs “Šerifs”.
Sagūstīts 1946. gada 13. oktobrī.



Latvijas Nacionālo Partizānu Organizācijas „Kurzeme” grupu vadītāju sanāksme pie Usmas ezera 1946. gada 7. septembrī.

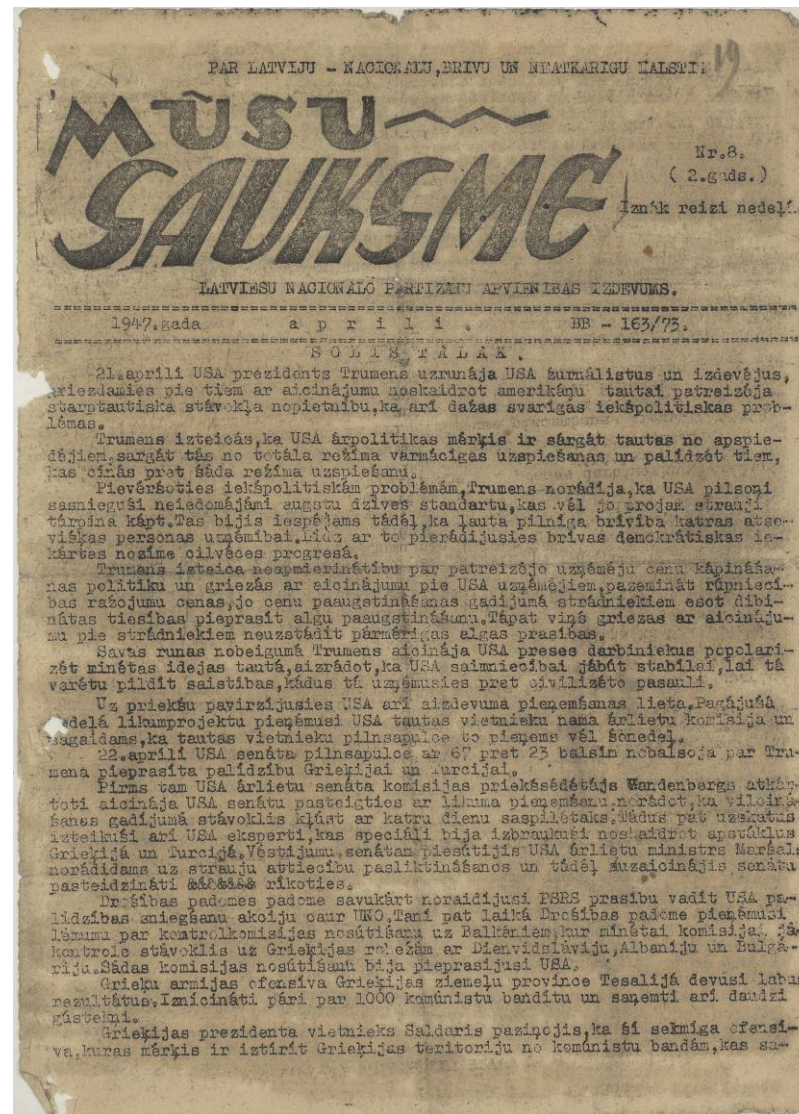
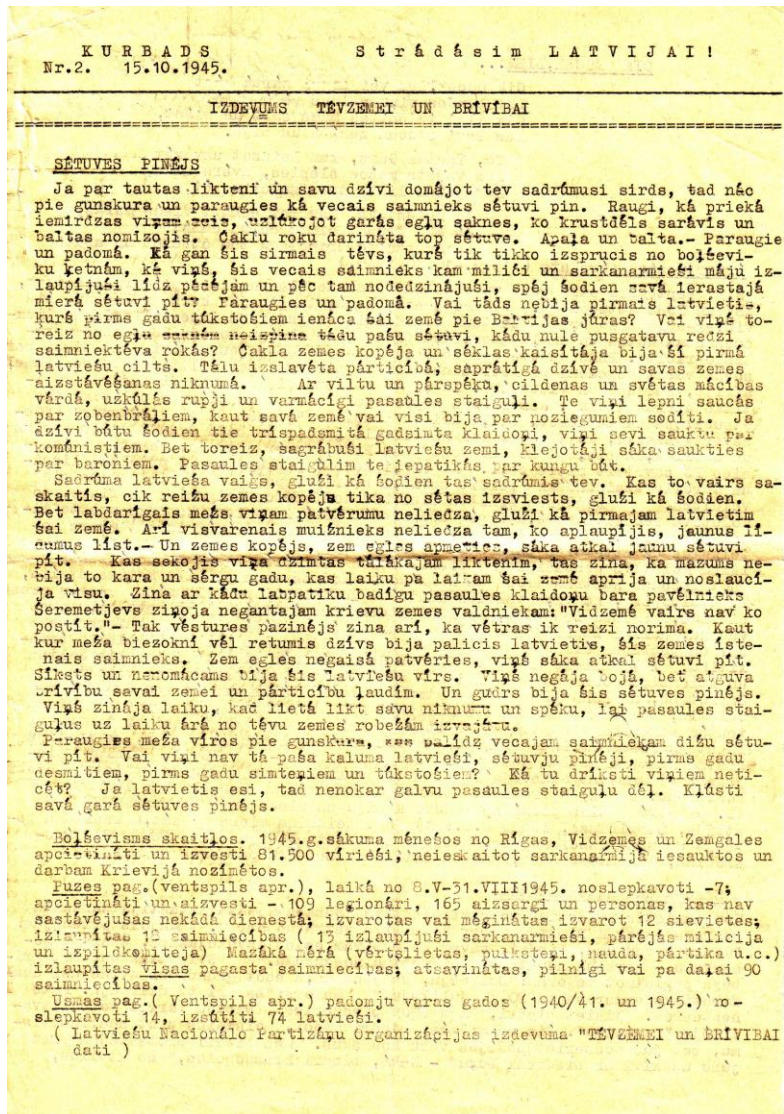


Участники бандборища в районе оз. "УСМА"

Pētera Čevera („Pētera”) nacionālo partizānu grupa Talsu apriņķa Vandzenes pagasta mežā 1950. gada ziemā īsi pirms 3. februāra kaujas, kurā krita 6 partizāni. Grupu pilnībā iznīcināja 1950. gada 2. novembrī.



Nacionālo partizānu preses izdevumi Kurzemē 1945. – 1947. gadā



LNPA reģionālie preses izdevumi Vidzemē 1946. – 1948. gadā.

U D R A B O T Ā
LAULE

- Dievs,
svētī Latviju!
1948

Nr. 5./46./
1948. g. 15. maijā
LNPA Ģenerālštāba laikraksts informācijai

Ticēt taisnības uzvarai.

Cilvēka spēka un izturības avots ir ticība. Atkarībā no tā, kādu mērķi esam dzīvē izvēlējušies, kādi ideāli mūs apgāro, virsam savu darbību tā vai citādi, bet katrā gadījumā esam pārliecināti un ticam savai sūtībai šī izvēlēta mērķa sasniegšanā. Ir mērķi un ideāli, kas atsevišķam cilvēkam nav sasniedzami, jo tie prasa milijonu cilvēku neatlaidīgā cīņā pavadītus gadus un mūža darbu.

Radītājs cilvēcei nolēmis atrasties nemitīgā cīņā starp labo un ļauno. Šo cīņu sauc par dualismu. Dualisms pastāv cilvēka dabā, tas pastāv visā pasaulē, sadalot cilvēkus divās grupās. Cīnīties par taisnību nozīmē stāvēt pret ļauno. Izšķirošais spēks, kas var dot lielākas sekmes, ir ticība labā uzvarai. Daļa cilvēku, kuriem šis ticības nav, nonāk drūmā pesimismā un nav spējīgi veicināt labā uzvaru, kaut arī viņi savās domās ir pret ļauno. Viņi netic taisnības uzvarai. Neticot taisnības uzvarai nozīmē atteikties no dzīves. Bet dzīve taču ir radītāja uzlikts pienākums, un neviena dzīvā radība nav bez savas nozīmes. Cilvēkam ir dota apziņa, lai viņš savu un pa daļai arī citas radības nozīmi sa- prastu. Tāpēc apziņa cilvēka pienākums diktē mums nepieciešamību izpildīt dzīves sūtību. Ja esam izšķirušies stāvēt taisnības pusē, tad ticība labā uzvarai dos mums spēku pastāvēt šai cīņā līdz galam. Ticības nozīmi šīnī plāksnē pasvītrot bibliiskā patiesība, ka ar ticību var kalnā pārstāstīt, un aicinājums- esiet stipri ticībā.

Mūsu laikmetā, kad cīņa starp labo un ļauno izveidojusies gigantiskos ap- mēros un tuvojas izšķirīgam brīdim, vairāk kā nekad ir vajadzīga ticība labā uzvarai. Neļausim šaubu ēnai aptumsot mūsu sirdis, bet nelokāmā ticībā ziedo- sim visus savus spēkus, fiziskos un garīgos, taisnības uzvarai.

G r a v a

L a t v i j a - P S R S a g r e s i j a s u p u r i s .

Daudzkārt tiek jautāts, vai Rietumvalstīs atzīst komunistu propagandēto Latvijas brīvprātīgo pievienošanās PSRS. Ir pilnīgi skaidrs, ka USA un Anglijā Latvijas stāvokli vērtē līdzīgi citām Austrumeiropas valstīm, kas atrodas komu- nistu varā. Angļu General Over-seas Service komentētājs Petriks Lēsi, runā- cams par PSRS agresīvo politiku, atzīmēja: "1940. g. jūnijā PSRS uzbruka trim Bal- tijas valstīm - Igaunijai, Latvijai un Lietuvai, agresīvi pievienojot tās sev". "New York Times" starp citu 13. maijā raksta: "PSRS agresijai līdz šim par upuri kritušas 10 valstis". Šīnī skaitā tā tad ierēķinātas arī Baltijas val- stis. Austrumeiropas politiskie emigranti /Mikolaičiks, Madj-Farencs, Radesku u. c./ Ņujorkā publicējuši deklarāciju, tanī teikta: "Ja Drošības Padome atzīst par vajadzīgu apspriest PSRS agresiju Čehoslovākijas gadījumā, kuru grūti pierā- dīt, tad ir pamats, lai DP izskatītu visus iepriekšējos PSRS agresijas gadījumu- s. Neviens nav šaubu, ka krievu agresiju Polijā, Somijā, Igaunijā, Latvijā, Lie- tuvā un Balkānu valstīs viegli pierādīt".

Katrā ziņā Latvijas liktenis ir cieši saistīts ar pārējo PSRS pakļauto valšņu likteni. Šobrīd tomēr tam visam ir otrās šķiras nozīme, jo visas pasaule- s likteni izšķirs nenovēršamā sadursmē starp komūnismu un demokrātiju. X.

Notu apmaiņa starp USA un PSRS.

4. maijā USA iesniedza Padomju valdībai notu, kurā pasvītrotas USA ārpolitī- kas pamatlīnijas, kritizēta PSRS agresīvā politika, un aizrādīts, ka USA ar mie- ru sākt sarunas, ja PSRS savu līdzšinējo nostāju maina un nāk ar konkrētiem priekšlikumiem. 9. maijā sekoja Molotova atbildes nota. Šī atbilde satur paras- tos PSRS propagandiskus apvainojumus pret USA, uzsver PSRS nemainīgo nostāju, izsakot tomēr gatavību sakt apspriedes. Minētā notu apmaiņa pasulēja tie-

18

Dzintarzeme!

Par savu tautu, Tēvzemi
un brīvību!

Nr. 13. 1946. g. 31. martā.
Latvijas Nacionālo Partizāņu Apvienība.

L a t v i j a j e u n a t n e i .

Plecs pie pleca, roku roka,
Modri busim Esvijei,
Slapsim sirdis saulās lokā,
Idēli augsim latvijei!

Pulkv. R. Hebrigs.

Dulcinās netīrāmā strāume, kas sēkalojušas jau vairākus gadus pārī visu zem- ei un vēl aizvien tarpās plūst, aizrauj sev līdzī arī dažu rekturā. Jauku latvju jaunieti. Jau sen kamēr Latvijas skolās puž svešu, latvietis naidīgu - mavejoda garu, jau sen Tev latvju jaunatne, liegts brīvi donāt un runāt par savas tautas garu, Tēvzemi un brīvību, jau sen apgriesti spāriņi Tevam ilgi il- do, unam pretim cēlājiem, jaunības ideālu skautiem mērkien.

To visu Tev līdz internacionālas "paredizes" sludinātāji, žīdi - komunisti, kuriem pašiem nav nekā dzīvē, neiztēns, neiz mājas un kam svešs ir ģimenes svētums. Viņu nolūks - ar melu mērobum sagrūt ģimenes, tautas un valstis visā pasaulē, lai pašī pēc tam uzņemtos, lai strādāšanai vergu stāvokli nodrošinātu cilvē- cī par valdniekiem.

Daudzī jaunieši savas nepdomības dēļ stājušies pa zemcilvēku kalpiņa, pe- likdieni par spieģiem - tautas brīvi nodevējiem un plintniekiem, tādā kārtā uz visiem laikiem nežaudēdami Esviju un tiesības saukties par latvieti. Daudzas latvju meitenes un sievietes aizmirušas latvietes baltos tīkumus, aptraipa savu godu, pīdama ar komunistiem un viņu varas nesējiem - netīriem sveštaun - tiekiem. Ar to viņas palīdz graut pašu Esvieno tautas un valsts pamatu - ģime- ni. Ir arī gadījumi, kur patriotiskas internacionālas mīlas filozofijai, vairākas sievietes kā mantojumu no svešniekiem ieguvušas vānēriksas slimības, kas vēl jo vairāk draud skropļot mūsu tautas veselā kokū.

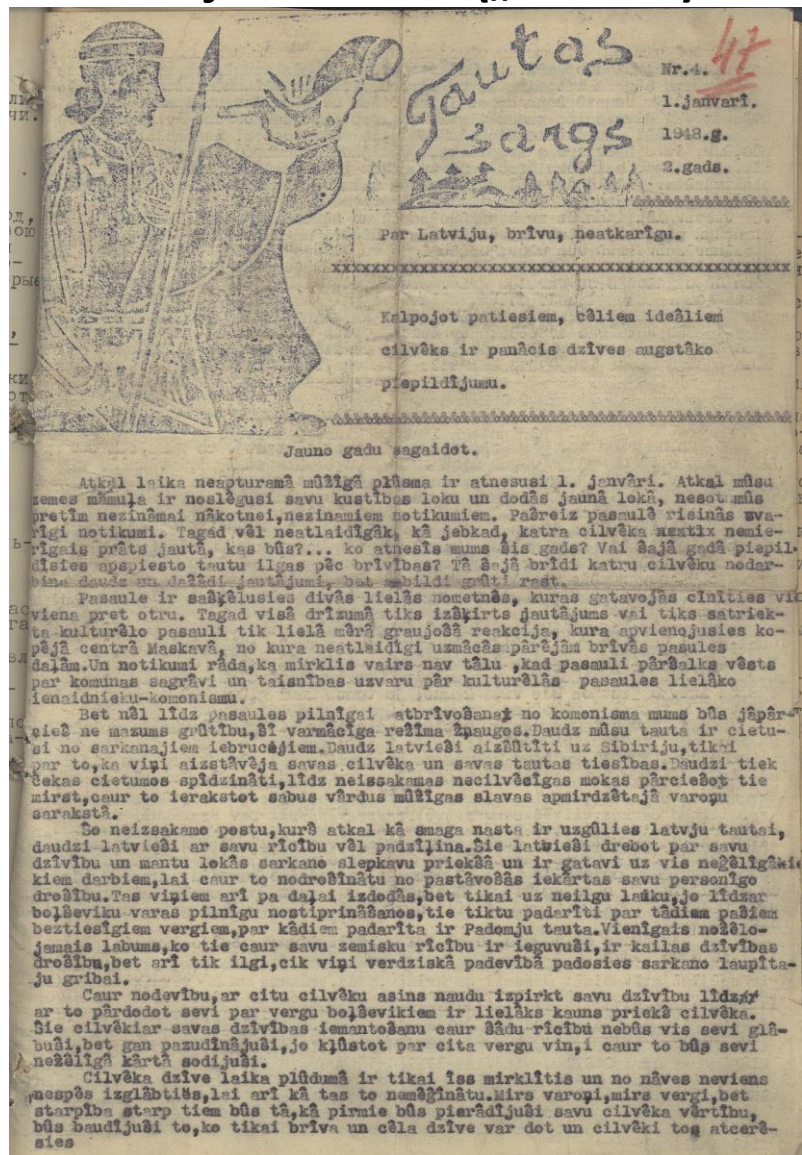
Kur palikuši solījumi un uzticības apliecinājumi tiem latvju jaunākjiem un vīriem tuvuā un tāluma, kuri ar sirds deģeni krūtīs ziedo savas domas, darbūs un pat dzīvību uz Esvijas aļtara, lai Latvija reiz celtos atkal brīva, daļa un varena - varena ar savu morālo spēku, kurā svēts senā tīkums un ģimenes pa- vards.

Latvju tautai savas nākotnes dēļ jāpasa un viņa prasī, izstunt no sevis vi- dus visus tos, kas ar savu rīcību versušies pret tautas iedokļiem un ar vi- sādām netīriem darbiem arģījuši viņas materiālos un morālos pamatus.

Jaunatne, Tu nedrīkstī nokļūt šīs noziedzīgas vares kalpiņā, jo tādā pret Tevi tautas bārdzība būs nesaudzīga un nepielūdzama, bet paliec uzticīga savai dzim- tenai un senču tīkumiem un Tu cīņā par brīvo Latviju busi derīgais lielā dar- bu. Merizruļies no netīras bolševiku agitācijas un viņu melu mērobumā, jo kas - nav piemērotas Tevai jaunajai, tīrajai latvieša sirdij. Neaizmirsti, ka Tu ie - naidnieka rokās esi auglīga zeme, kurā viegli uzdīgst viņu estā mežle, jo Te - vos gados jaunieša dvēseles ir vieglā pieejama visiem jaunim isapaidiem. Tu nevari būt ne žīds, krievs ne vācietis, Tu vari būt tikai latvietis un lat- vietis tamdēļ, ka Teva šūpuļa kartī teva cirtis Latvijas bērzi un mātē tur le- likusi Tev bīskus baltos latvju tīkumus, bet noras un atmetās pavadītās grām- gaitās dzīvēns vāji un aukstās rīta rasas auklējūšas un rūdījūšas Tevu garu Latvijai un nevis kādri svešai, naidīgai vāri. Gadu sīdīgiem ilgi Tevi sauči ar svēdriem un asinām samaksājuši ketru Latvijas zemes pēdu. Daudzī jaunieši skolās gados pagājušās brīvības cīņas upurēja savas jaunās dzīvības uz Esvi- jas aļtara, aizstāvojot šo sveto zemi. Un viss tas darīts, lai, svēti tērot senču un varoņu pienājum, Tu varētu nest latvieša vārdu un dzīvot savā brīvajā zemē.

Jaunieši, jā arī Jums pātreiz daudz kas liegts un atēmts, tad tomēr Jums pal- licot zem kājam Latvijas zeme, kuru neviens svešs vārs nevar no šīs vietas aiz- nest, Jums paliek neapņemami iedzimtie latvju labie tīkumi un Jums paliek arī- ja sīkstums un izturībaspritēt jaunajam liktenim, sagaidot tautas brīvības rītu

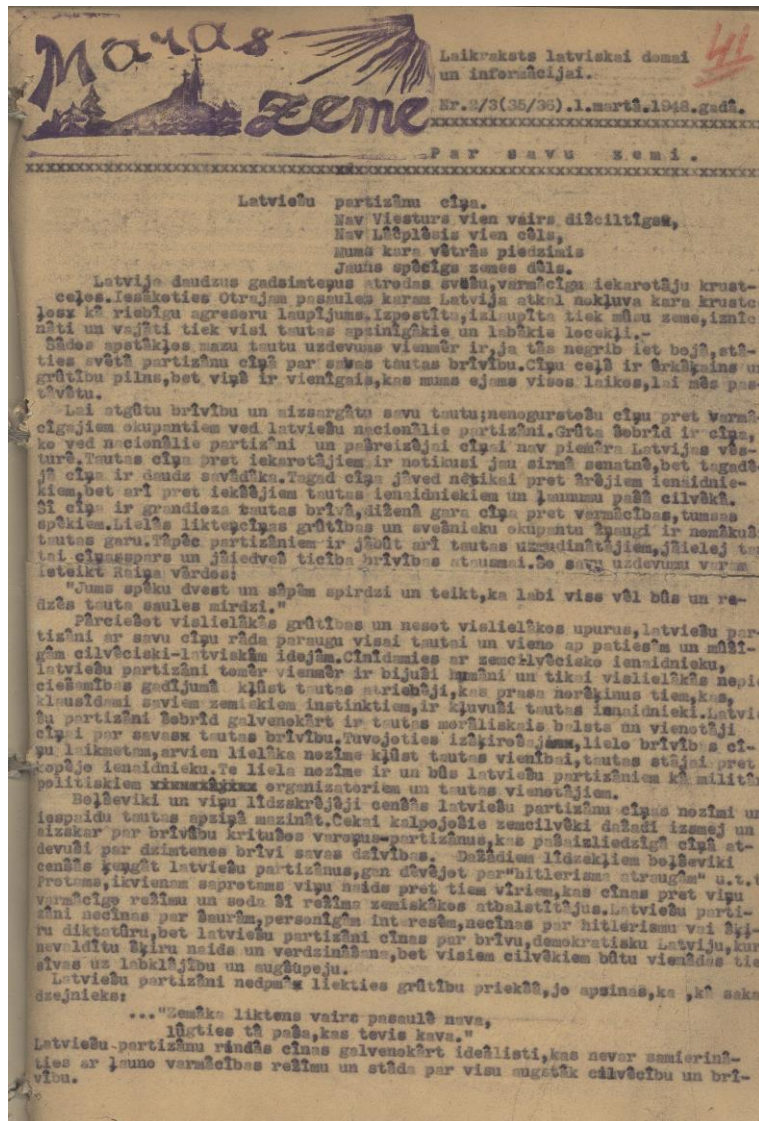
LNPA Alūksnes sektora avīze „Tautas Sargs”. Izdota 1947.–1948. gadā. Redaktors Ojārs Svārte („Māris”)



1948. gada 11. novembrī nogalinātais LNPA Alūksnes sektora Propagandas un aģitācijas daļas vadītājs, partizānu avīzes „Tautas Sargs” redaktors Ojārs Svārte („Māris”)



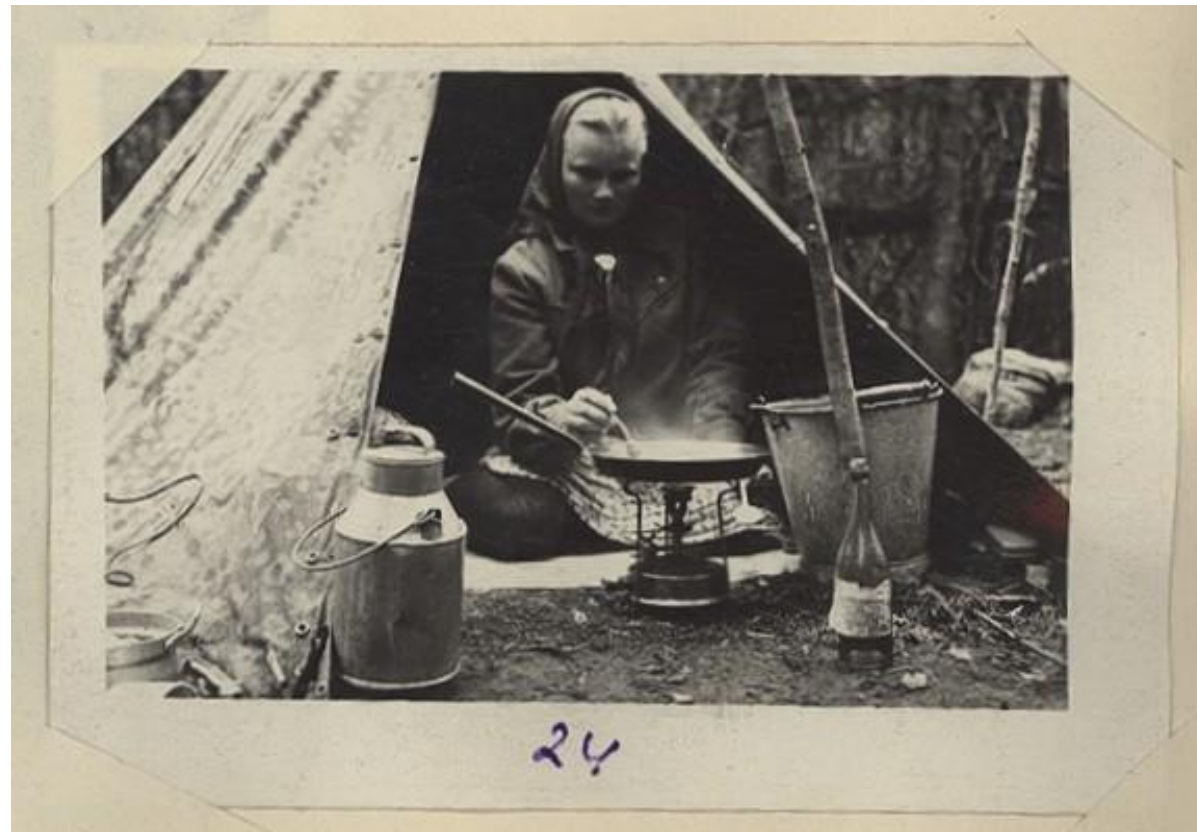
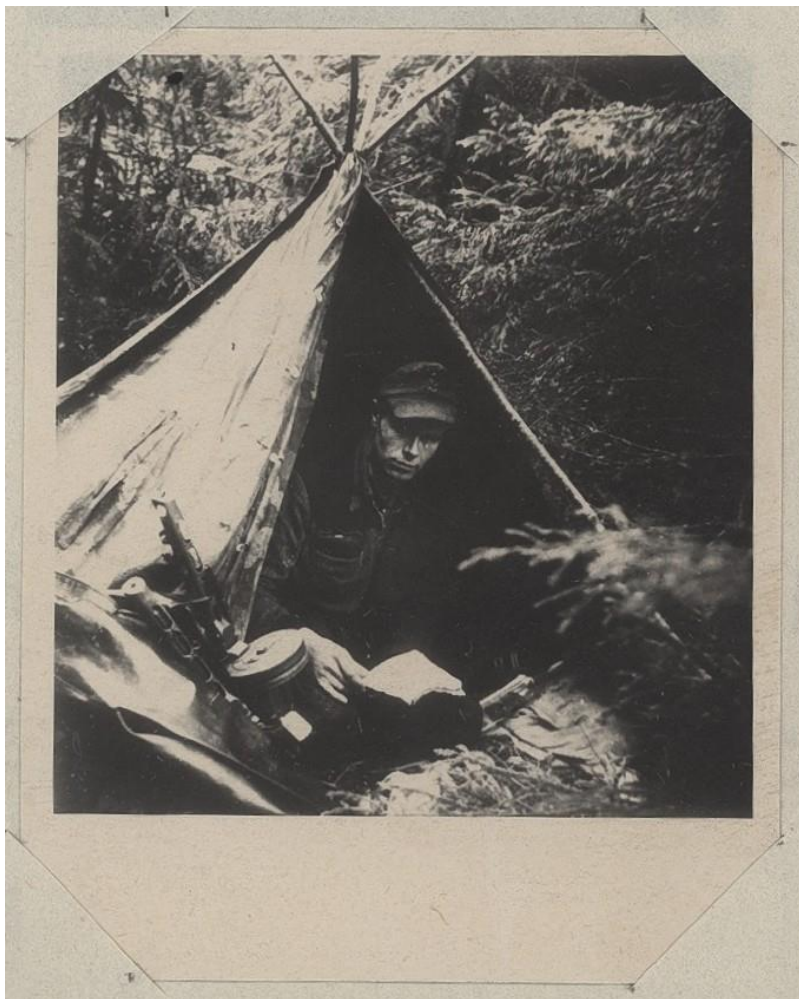
LNPA Ziemeļlatgales apgabala avīze „Māras Zeme”. Izdota 1946.–1949. gadā. Redaktors Oļģerts Melderis („Siliņš”)



„Pana” grupas partizāni Valdis Bebris („Šoferis”) un Pēteris Tirzītis („Vecais”).
Gulbenes apriņķis, 1948. gada rudens



Vidzemes partizāni 1951. – 1952. gads



Nogalinātie nacionālie partizāni 1950. – 1952. gads



Pēdējie nacionālie partizāni 1956. – 1957. gads

